

انقلاب نامه

چهارده مقاله در تحلیل زمینه ها، رخدادها و پیامدهای انقلاب اسلامی ایران

سهراب مقدمی شهیدانی

بنیان نارسایی های و دانشنامه انقلاب اسلامی

سرشناسی: مقالیسم بدانی، سهراب، ۱۳۶۵-

عنوان و پدیده: «قلاب»؛ چهارده مقاله در تحلیل زمینه‌ها، رخدادها و پیامدهای

انقلاب اسلامی ایران/ راب مقدمی شهیدانی؛ ویراستار لیا کریمی شنبه بازاری.

مشخصات نشر: تهران: «غیاث» تاریخ پژوهی و دانشنامه انقلاب اسلامی، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: - ۸۰

شابک: ۸-۶۲۲-۶۷۲۰-۰۲-۱

وضعیت فهرست نویسی: قیفا

یادداشت: کتابنامه.

یادداشت: نمایه.

عنوان دیگر: چهارده مقاله در تحلیل زمینه‌ها، رخدادها و پیامدهای «قلاب اسلامی ایران.

موضوع: ایران--تاریخ--انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷---مقاله و بخش‌ها^۱

موضوع: Iran--History--Islamic Revolution, 1979--Addresses, essays, lectures

موضوع: ایران--تاریخ--جمهوری اسلامی، ۱۳۵۷---مقاله‌ها و خطابه‌ها^۲

موضوع: Iran--History--Islamic Revolution, 1979--Addresses, essays, lectures

شناسه افزوده: بنیاد تاریخ پژوهی ایران معاصر

رده بندی کنگره: DSR ۱۵۵۴

رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۳

شماره کتابشناسی ملی: ۵۷۸۹۷۱۱

انقلاب نامه

سب مقدمی شهیدانی

مؤلف: محبت شری: تهران، بنیاد تاریخ پژوهی و دانشنامه انقلاب

اسلامی

صفحه آرایشی و طرح جلد: داودامیری

ویراستاری: لیلا بری: شنبه بازار

نمونه خوانی و نمایه: محمّد حسین زردشت

شابک: ۹۷۸ ۶۲۲-۶۷۲۰-۰۲-۱

نوبت چاپ: اول، پاییز ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۶۵۰۰۰ تومان

نشانی: تهران خیابان دیباجی جنوبی، خیابان شهبازی، ساختمان ۱

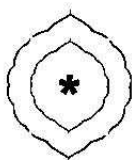
خیابان شهید نماز زاده، کوچه دادآفرین، پلاک ۶

تلفن: ۵-۲۲۵۷۹۱۹۲ || نمابر: ۲۲۷۶۱۲۶۴ ||

صندوق پستی: ۷۳۸۵-۱۹۳۹۵

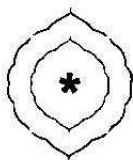
نشانی الکترونیکی: iranemoaserqom@gmail.com

www.iranemoaser.ir

فهرست مقالات

۹	مقدمه
۱۳	دیباچه
۲۳	۱. تجارب تشکیلاتی و حائیت شیعه در دوران معاصر
۵۷	۲. مناسبات مردم و علمای شیعه؛ عرصه‌ها و ابعاد
۷۱	۳. نهضت نواندیشی دینی؛ از تجدیدخواهی تا تجدیدنظرطلبی دینی
۹۹	۴. قیام ۱۵ خرداد؛ تبلور اجتماعی فاضلت‌های مردمی روحانیت و افول تحلیل‌های حزبی
۱۲۵	۵. تحلیلی بر سیره امام خمینی، مصادقات اصل صداقت سیاسی
۱۳۹	۶. انقلاب واژگان
۱۶۷	۷. صاعقه سخنوری در غروب سپیده‌گشا
۲۰۱	۸. تحلیل و بررسی ادله غیرلفظی ضرورت تشکیل حکومت دینی
۲۲۷	۹. پیشینه‌شناسی مفهومی جمهوری اسلامی
۲۶۱	۱۰. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران؛ پیشینه و سیر تدوین
۲۹۱	۱۱. بازکاوی پروژه تطهیر پهلوی در منابع تاریخی منتشر شده در جمهوری اسلامی
۳۱۷	۱۲. خوانش انتقادی داستان نتایج انقلاب ایران به روایت نیکی کدی
۳۳۷	۱۳. بازکاوی نقش امریکا در ایجاد آشوب‌های کوردی ماه ۹۶ بر اساس اطلاعات آشکار
۳۶۷	۱۴. نگاهی کلان نگر به دستاوردهای راهبردی انقلاب اسلامی ایران در گام نخست
۳۹۱	نمایه‌ها

مقدمه

نوشتار حاضر مجموعه چهارده مقاله پیرامون زمینه‌ها، رخدادها و پیامدهای انقلاب اسلامی ایران است که اغلب در برخی نشریات علمی و پژوهشی انتشار یافته است.^۱ تأکید روحی اساتید و دوستان تاریخ‌پژوه مبنی بر ضرورت جمع‌آوری مقالات با هدف دسترسی آسان‌تر انقلاب‌پژوهان، منجر به گردآوری و تنظیم این مجموعه گردیده و در ادامه به مرور اجمالی مقالات مندرج در این اثر خواهیم پرداخت.

متن دیباچه، خلاصه مطالب مطرح شده در یک نشست تخصصی پیرامون انقلاب اسلامی در سال ۹۵ است که با حضور برخی از اساتید و محققان ایرانی در قم برگزار شده بود.

در دو مقاله نخست، تجارب تشکیلاتی روحانیت شیعی در دوران معاصر و همچنین ابعاد گسترده مناسبات مردم و علمای شیعه، مورد بحث قرار گرفته است. ایده کانونی این دو مقاله، رویکرد اجتماعی پررنگ علمای شیعه در عصر حاکمیت، ایده استبداد و استیلای شوم استعمار است که ظرفیت نهاد روحانیت برای انقلاب سیاسی و اجتماع را به رسمیت نظام را نشان داده است. موضوع مقاله سوم، نهضت نواندیشی دینی از تجدیدخواهی تا تجدید نظرطلبی دینی است. در این نوشتار به اجمال مسأله بیداری اسلامی در دو سده اخیر مورد بحث قرار گرفته و سرانجام نسبت این جریان با «نواندیشی دینی» یا رویکرد اجتهادی و فقهاتی، تبیین شده است.

مقاله چهارم به تحلیل قیام خونین پانزده خرداد اختصاص یافته که در منظر امام خمینی به عنوان طلوع نهضت و عزای عمومی الی‌الابد معرفی شده که همگان باید در زنده نگه داشتن آن اقدام نمایند. در این مقاله تحلیل‌های زاویه‌دار و نیز مواجهه هم‌گرایانه با دربار پهلوی روشن‌فکران

۱. برخی از این مقالات با ایده اولیه و نظارت نگارنده و با مشارکت برخی دیگر از عزیزان نگاشته شده یا بنا به دلایلی به صورت مشترک منتشر شده است.

وابسته به غرب و شرق و اصحاب احزاب ایرانی، در مقابل حضور حماسی به هنگام مردم دین دار ایران در شهرهای مختلف، مورد تأکید و تحلیل قرار گرفته است.

در مقاله پنجم، مسأله مراعات اصل «صداقت سیاسی» را در سیره مبارزاتی امام خمینی مورد بررسی قرار داده ایم. موضوعی که امام خمینی در ابتدای نهضت و در پاسخ به اظهارات رئیس سازمان امنیت شاه که در دیدار با امام، مقوله دروغ و نیرنگ را اصل انفصال ناپذیر سیاست معرفی کرده بود، بر آن تأکید ورزیده و تا پیروزی و تا پایان عمر شریف خود بر این اصل پایدار و برقرار ماند.

مقاله ششم با هدف مرور پیشینه شعر انقلاب اسلامی و کارکرد آن در تولید ادبیات انقلابی، به نگارش درآمده و خط سیر تاریخی شعر موضع مند و هنر انقلابی مرور شده است. مقالات هفتم و هشتم با محوریت آیت الله سیدمصطفی خمینی نگارش یافته؛ «صاعقه سخنوری در غروبی سپیده گشت» عنوان مقاله ای تفصیلی پیرامون پیامدهای شهادت آقا سیدمصطفی است که در ضمن آن، برای نخستین بار سه سخنرانی تاریخی مرتبط، انتشار عمومی یافته است. «تحلیل و بررسی ادله غیرلفظی ضرورت تشکیلات حکومت دینی» ضمن مروری اجمالی بر رساله «ولایت فقیه» این مجتهد مجاهد، به تحلیل اراء ایشان در باب حکومت دینی پرداخته که بعد از گذشت چهاردهه از شهادت ایشان، همچنان در محافل علمی حوزوی و دانشگاهی مهجور مانده است.

مقاله نهم و دهم به بازکاوی پیشینه تاریخی مفهوم «جمهوری اسلامی» در پیشینه تاریخی و سیر تدوین قانون اساسی جمهوری اسلامی پرداخته است. در این مقالات از یک سو مدعای برخی روشنفکران غرب اندیش مبنی بر تأسیس و القای مفهوم جمهوری اسلامی، نام، مورد تخطئه جدی قرار گرفته و اثبات شده که این مفهوم از صدر مشروطه در اسناد تاریخی درج شده است و از دیگر سو، روایتی مستند و دقیق از روند تدوین پنج پیش نویس قانون اساسی سال ۵۸ ارانه شده که بسیاری از تاریخ سازی های طیف های مختلف زاویه دار با نظام را با چالش جدی مواجه می سازد.

موضوع مقاله یازدهم، «بازکاوی پروژه تطهیر پهلوی در منابع تاریخی عصر جمهوری اسلامی»

عنوان مقاله‌ای چالشی و افق‌گشاست که به نحو مصداقی و مستند، به مسأله تطهیر پهلوی در منشورات داخلی پرداخته است. بنا به نظر برخی اساتید تاریخ معاصر، مقاله حاضر در رمزگشایی از این پروژه پیچیده، گامی مهم محسوب می‌شود.

در مقاله دوازدهم شبکه ارتباطی و منظومه فکری خانم نیکی کدی مورد بررسی اجمالی قرار گرفته و هم‌زمان به ارزیابی برخی ادعاهای غیرمستند و جهت‌دار نویسنده در کتاب «نتایج انقلاب ایران» پرداخته شده است.

مقاله سیزدهم به یکی از چالش‌های مصنوعی اخیر ایران پرداخته که مرور آن در تجربه‌نگاری فتنه‌های آمریکایی علیه ایران، مؤثر خواهد بود. در این مقاله «نقش آمریکا در آشوب‌های دی ماه ۱۳۹۶» مورد بررسی قرار گرفته است.

مقاله چهاردهم به دور ستاوردهای راهبردی انقلاب اسلامی ایران در گام نخست اختصاص دارد و در آن تلاش شده مجدداً پیام‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی انقلاب اسلامی ایران در سه سطح بین‌المللی، منطقه‌ای و ملی مورد بازخوانی قرار گیرد.

این مجموعه بر آن است که در آغاز گام دوم انقلاب اسلامی، دریچه‌ای تازه در شناخت ابعاد مختلف نهضت امام خمینی در منظر نسل پرسش‌گه فعلی بگشاید و زمینه‌ساز مطالعات جدی و جدید در تحلیل گام نخست انقلاب اسلامی ایران باشد.

امید است مخاطبان فرهیخته و ارجمند، نگارنده را نقد و نظر سازنده خویش بهره‌مند فرمایند و این وجیزه بهانه‌ای باشد برای جلب رضایت امام عصر (عج) و دعا برای امام و شهیدان.

سهراب مقدمی شهیدانی

پانزده خرداد ۱۳۹۸

رشت / دیار روحانی مجاهد، شهید میرزا کوچک جنگلی